



POLITIČKI ŽIVOT I ODLUČIVANJE

Zastupljenost kandidatkinja na lokalnim izborima

Na Lokalnim izborima održanim 05.11.2020. godine u općinska vijeća/skupštine općina, gradska vijeća/skupštine grada/Skupštinu Brčko distrikta BiH izabrano je ukupno 3.090 nosilaca mandata od čega 2.483 muškarca (80,36%) i 607 žena (19,64%), što predstavlja blagi napredak u odnosu na prethodne Lokalne izbore kada su žene osvojile 18,34% mandata u općinskim vijećima. Od ukupnog broja izabranih nosilaca/nositeljica mandata 1.810 je u Federaciji BiH, od čega je 21,43% žena. Od 1.249 nositelja/nositeljica mandata u Republici Srpskoj 17,21% su žene. U Skupštini Brčko distrikta izabrano je 27 muškaraca i 4 žene. U Gradsko vijeće Grada Mostara izabrano je 35 vijećnika/vijećnica od čega 26 muškaraca (74,3%) i 9 žena (25,7%). Od ukupno 425 kandidata/kinja za načelnike/ce samo 29 su bile žene, što čini procenat od 6,82%, dok su na prethodnim Lokalnim izborima žene bile zastupljene u procentu od 6,22%. Na poziciju načelnica općina izabrano je ukupno 5 žena, a Grad Sarajevo je po drugi put u historiji dobio **gradonačelnicu**.

Rodna ravnopravnost i ljudska prava žena u programima političkih stranaka za lokalne izbore

Za potrebe izrade ovogodišnjeg izvještaja uputili smo dopise na adresu 19 stranaka. Samo 4 stranke su poslale odgovor.

U **Mladeži HDZ-a 1990** žene su zastupljene u procentu od 45%. Stranka HDZ 1990 u Predsjedništvu trenutno ima samo dvije žene od ukupno 29 članova. To je vrlo mala brojka, ali navode kako će se na Saboru stranke, koji će se održati u maju ove godine, posvetiti posebnu pažnju tom pitanju i izabrati znatno veći broj žena. Općinske odbore HDZ-a 1990 u BiH trenutno vodi 5 žena, žene su zastupljene u općinskim/gradskim i u županijskim odborima u procentima od 40% do 60%, dok na čelu Županijski odbora nema niti jedne žene.

U poređenju sa prethodnom godinom, napredak je napravila **Naša stranka** koja je povećala procenat zastupljenosti žena u Glavnom odboru stranke sa 34% na 42%. Predsjedništvo Naše stranke čini 47% žena, dok su u Nadzornom odboru i Ebičkoj komisiji zastupljene u procentima od 60%. U 4 aktivna Kantonalna odbora Naše stranke žene čine 50,9% članstva. Predsjedništvom rukovodi muškarac, Glavnim odborom žena, Nadzornim odborom muškarac, a od ukupno 4 aktivna Kantonalna odbora Naše stranke u dva su predsjednice žene. Od ukupno 24 aktivna lokalna odbora u 9 od njih su predsjednice žene (37,5%).

Predsjedništvo **Partije demokratskog progresa** broji 15 članova/ica, od čega su 3 žene. Glavni odbor ima 24 članice od ukupno 131 člana, od 9 Narodnih poslanika/ica u Narodnoj skupštini RS 2 su žene. Od ukupno 34 aktivna odbora PDP-a na čelu 4 odbora su žene. U opštinama Republike Srpske izabrano je 13 žena ispred PDP-a. Po statutu Partije u užim organima Opštinskog odbora treba biti izabrana barem jedna žena što nije ispoštovano u trećini odbora.

U vodećim strukturama **Platforme za progres**, prije svega Predsjedništvu, zastupljeno je šest žena (od 15 članova), odnosno žene su zastupljene u procentu od 40%. Žene su imenovane na poziciju predsjednice i potpredsjednica Kongresa. Na čelu Nadzornog odbora je žena. Stranka nema Glavni odbor. Od ostalih stranaka nismo dobili odgovor.



Mizoginija i seksizam kao dio predizborne kampanje

zbornim zakonom BiH su predviđena pravila ponašanja u vođenju izborne kampanja i ista zabranjuju prikazivanje bilo kojeg kandidata ili kandidatkinje na uvredljiv ili ponižavajući način.

Međutim izbornu kampanju za Lokalne izbore 2020 je obilježilo nekoliko seksističkih ispada. Tako je kandidat za gradonačelnika Visoko u gostovanju na jednoj televiziji pokazao nepoštovanje prema kandidatkinji obraćajući joj se riječima „mače moje“, dok je Nebojša Vukanović na svojoj web stranici kandidatkinju za načelnicu Opštine Modriča nazvao „seljančicom Gocom“.

Kada se 21-godišnja Tuzlanka kandidovala za vijećnicu u Gradskom vijeću Tuzla, veliki broj medija je izvještavao o njoj kao o „atraktivnoj instagram blogerici koja ima veliki broj pratilaca“, a njen izgled komentarisali su čak i regionalni mediji koji su je nazvali „političarkom sa najvećim grudima“. Portal source.ba je obavio intervju sa ovom kandidatkinjom. U intervjuu su joj postavljena pitanja poput „Hoće li Vam smetati ako ljudi za Vas budu glasali zbog izgleda, a ne zbog ideja koje imate?“ i „Ko je za Vas najzgodnija političarka u BiH i postoji li takva?“. Kandidatkinja je u svojim odgovorima jasno dala do znanja da takva pitanja nisu primjerena, ali njen izgled i dalje bio glavni fokus medija kada su izvještavali o njoj kandidaturi.

Ovakvo seksističko izvještavanje medija jednim dijelom odgovara na pitanje zašto imamo tako malo (uspješnih) žena u politici. No mediji nisu jedini koji odobravaju seksizam i doprinose njegovom opstanku. Tokom Izborne kampanje Socijaldemokratska partija BiH je objavila listu kandidata/kinja za Skupštinu grada Banja Luka u kojoj nije korišten rodno osjetljiv jezik, te je pored imena kandidatkinja koje imaju djecu dodano i to da su majke. Ovo ne bi bilo sporno da je isto učinjeno kada su u pitanju kandidati koji su također roditelji i čija uloga kao oca ne bi smjela biti ništa manja od uloge majke. Na ovaj način je stranka, koja promovise rodnu ravnopravnost i koja je odlučila da će oba spola biti jednako zastupljena na izbornim listama, neravnopravno prikazala muškarce i žene, naglašavajući da je uloga majke primarna i najvažnija uloga koju žena može imati i stavljajući u prvi plan karakteristike koje uopšte nisu bitne za nečije političko djelovanje.

